

Wijkgericht

Nieuwsbrief Wijkgericht Werken Binnenstad, september 2018

Brabants Gasthuiskwartiertje

Je moet er wat geduld voor hebben, maar dan heb je ook wat. De komende jaren krijgt het Gasthuiskwartier langzaam vorm. De gemeente gaat komend najaar ook plannen ontwikkelen voor het nabijgelegen Burgemeester Loeffplein.

De ontwikkeling van het gebied heeft een lange geschiedenis en dat komt onder meer door de bouwcrisis van 2008. Daardoor verdwenen sommige plannen in de prullenbak en werden andere uitgesteld. Inmiddels wordt er stevig

gebouwd. In 2019 worden er twintig koopwoningen en 23 koopappartementen opgeleverd, waarvan de meeste al zijn verkocht. De eerste fase bestaat verder uit het gefaseerd bouwen van nog meer koopwoningen, koopappartementen en

Vervolg op pagina 5 >

Er wordt flink gebouwd in het Gasthuiskwartier.

Eén van de nieuwe bankjes.

Op een bankje

Op een bankje, in het park, kwam het besluit

Noem het dapper, noem het vluchten, maar ik knijp er tussenuit

Nu een week geleden en hier zat ie dan maar weer

Met meer vrijheid dan hem lief was en nou wist-ie het niet meer

Acda en De Munnik wisten het in hun hit 'Het regent zonnestralen' al: bankjes zijn de plek bij uitstek om te piekeren, overwegen en om besluiten te nemen. Aan de Zuid-Willemsvaart zijn er, in overleg met bewoners van de binnenstad, diverse geplaatst. "Robuuste banken, die qua uitstraling passen bij de stoere wereld van de binnenvaart die hier in het verleden voorbij kwam", aldus William Jans van de gemeente.

Meer over de ontwikkelingen rond de Zuid-Willemsvaart op pagina 4.

Slimme containers

De ondergrondse containers in de binnenstad zijn slim. Ze weten zelf wanneer het tijd wordt om ze te legen.

Handige software zorgt ervoor dat de vijftig containers voor restafval zelf aan de Afvalstoffendienst laten weten wanneer ze vol zijn. Dan pas komt de vuilniswagen langs. Dat scheelt geld, kilometers en overlast. En bewoners staan niet meer voor een volle container.

De Binnenstad heeft niet de primeur. Want in West werd al eerder overgestapt op maar liefst zeventig van die slimme containers. De Afvalstoffendienst bekijkt of misschien ook de andere ondergrondse containers hiervoor geschikt zijn.

Het huidige speeltterrein.

Er kan weer gespeeld worden

De speelvoorziening aan de Alfons Diepenbrockstraat (tussen Koningsweg en Van der Does de Willeboissingel) is binnenkort weer als nieuw. Mede dankzij de bewoners van die straat.

Want zij konden de gemeente laten weten wat ze graag anders zien. Een aantal mensen deed dat en zo werd samen met professionals een ontwerp gemaakt. Er komen nieuwe toestellen en er wordt kunstgras aangelegd. Nog voor de herfstvakantie is het klaar.

‘Bedankt namens de stad’

Marianne Calon heeft de Scheidingstraat wat mooier gemaakt. In afwachting van de klimopplanten die er nog komen, plantte ze bij wijze van tussenoplossing geraniums. Ze ontving bij het planten het ene compliment na het andere. “Bedankt namens de stad”, zei een voorbijgangster.

Marianne Calon bij haar geraniums.

Het verborgen dierenparkje

De kop boven dit stuk is een beetje misleidend. In het Sint Jacobshof komt u geen geit of kip tegen. Kan zijn, maar dankzij de bewoners komen er wel meer insecten, mussen, wormen en vleermuizen. Welkom in het verborgen dierenparkje van de binnenstad.

Vlnr.: Peter Peters, Andrea Zeemeyer, Hanna van Roosmalen en Gerard Peters.

Het is allemaal te danken aan Andrea Zeemeyer, zegt een van de bewoners. Die woont pas vijf jaar in het hofje, maar organiseert van alles. Andrea schudt haar hoofd. Te veel eer. Want Gerard Peters is de man van het wormenhotel en andere initiatieven. En trouwens, weet weer een ander: Hanna van Roosmalen woont hier al veertig jaar en is toch écht het bindend element. Maar vergeten we dan Peter Peters (geen familie van Gerard) niet, die zoveel regelt?

Oase

Met zijn vieren zitten ze onder een van de fraaie bomen op het Sint Jacobshof en vertellen ze enthousiast over hoe met hulp van een bijdrage uit het wijk- en dorpsbudget mooie dingen worden gerealiseerd. Maar eerst iets over het hofje zelf. Het ligt op een steenworp afstand van Reinier van Arkel en de Azijnfabriek. En net zo dicht bij de gezellige winkeltjes en horeca van de Hinthamerstraat als bij de rust van het Bossche Broek.

Alsof die locatie al niet bijzonder genoeg is, is er nog het karakter van het hof zelf. Het heeft wel wat weg van een begijnhof – zo’n hof dat een oase van rust is midden in een druk stadscentrum. En waar kleine huisjes een groene binnenplaats omarmen. Maar het Sint

Jacobshof is jonger dan die vaak middeleeuwse pleintjes. De huizen zijn gebouwd in 1923 en zijn in de loop der tijd getransformeerd tot appartementen. BrabantWonen verhuurt ze.

Druk

Hannah vindt het woord appartementen maar niks. Veel te sjiek. Maar een beter alternatief kunnen de vier zo snel niet bedenken. Appartementen dus. Achter elke voordeur zitten er vier en er wonen vooral alleenstaanden. Hier en daar en stelletje. Volgens Gerard moet je dan wel erg veel van elkaar houden – je zit er zo op elkaars lip dat je elkaar snel in de wegloopt.

De vier op het bankje onder de boom zijn ook alleenstaand. Wat niet hetzelfde is als alleen. Want ze hebben het samen met andere bewoners knap druk met het hofje. De tuin onderhouden ze al jaren zelf. Wat grappig is: toen ze daarmee begonnen, vonden de dames en heren van de gemeente het maar niks. Of die amateurs wel het onderhoudsniveau van de gemeente konden realiseren. Het woord burgerparticipatie moest toen nog worden uitgevonden.

Verf

Ze haalden hun schouders op en lieten zien dat het kan. De openbare bloembakken werden geadopteerd door de

bewoners. De een koos voor een kruidentuintje, de ander bedacht bloemen. En nu is er dus het thema biodiversiteit. Dat er meer soorten planten en dieren komen. Waarbij dieren dus diertjes zijn. Peter wijst naar de boom. Daar hangt sinds kort een insectenhotel. De insecten moeten nog komen. Geen zorgen, dat gaat zeker gebeuren. En dan zijn er nog het wormenhotel, de mussenkast en de verwachte komst van vleermuizen. Een ecofoon van de gemeente kwam onlangs kijken en was onder de indruk.

Ze hebben niks te klagen. Of nou, niks... Als ze dan toch iets moeten noemen: die lantaarnpalen, ook al van 1923, kunnen wel een verflinke gebruiken. Ze vroegen er via het Bewonerscomité Jacobshof een tijdje terug om en dat leidde tot het aanbod van gemeentelijke potten verf. Daar moeten ze het dus nog maar eens over hebben met een ambtenaar. Want je kunt die burgerparticipatie dus ook overdrijven, vinden ze.

Sluis wordt sluisje

Sluis 0 wordt vervangen door een nieuwe, kleinere sluis. Het is de eerste grote stap die gezet wordt binnen het project Zuid-Willemspark.

Het gebied rond de Zuid-Willemsvaart in de binnenstad wordt een park.

Dat er wat verandert rond de Zuid-Willemsvaart, kan niemand ontgaan zijn. Er worden regelmatig bijeenkomsten gehouden, waarbij binnenstadbewoners en andere belanghebbenden worden geraadpleegd en geïnformeerd. En dan zijn er nog de kleine, al zichtbare veranderingen. De sluiswachtershuisjes kregen tijdelijke, creatieve bestemmingen en op diverse plaatsen zijn robuuste banken geplaatst.

Vaart blijft vaart

Ondertussen wordt er ook nadrukkelijk gewerkt aan grotere plannen. Die worden ontwikkeld binnen de kaders die de gemeenteraad heeft gegeven. Dat betekent dat de vaart in ieder geval vaart blijft en dus niet wordt gedempt. En dat recreatieve functies nadrukkelijk een plek krijgen. Wat dat concreet betekent? Marjolein Pullens en William Jans werken bij de gemeente aan de plannen en leggen uit dat dit stap voor stap duidelijk wordt. "Vergelijk het met de vestingwerken", zegt William. "Die plannen zijn in 25 jaar tijd bedacht en uitgevoerd. Stap voor stap. Zo zal het hier ook gaan. En bij elke stap doen we dat samen met anderen, zoals bewoners."

Pleziervaart

Het eerste echte grote project van Zuid-Willemspark wordt Sluis 0. Marjolein: "Die sluis is sowieso aan vervanging toe. Hij mag nu maar drie keer per week worden gebruikt en dat is voor de pleziervaart natuurlijk jammer. Dat verandert als er een nieuwe, kleinere sluis komt." Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad of die er komt. "De plannen zijn nu nog niet meer dan schetsen en worden de komende maanden verder uitgewerkt", aldus Marjolein.

"Vanzelfsprekend blijven we daarbij in overleg met de bewoners van de binnenstad", belooft William. Om er meteen aan toe te voegen dat in de binnenstad veel belangen spelen en dat die niet zelden haaks op elkaar staan. "Je ziet dat bij de discussie over parkeren. De detailhandel wil dat consumenten hun auto gemakkelijk kwijt kunnen, maar ook bewoners willen dicht bij hun huis kunnen parkeren. Bij de inrichting van het Zuid-Willemspark botsen de belangen zo nu en dan dus ook, zeker als het gaat om het autoverkeer. Met het instellen van een snelheidsbeperking hopen we dat

de weg openblijft en het verkeer tegelijkertijd afneemt."

Nieuwsbrief

Wie op de hoogte wil blijven, kan zich inschrijven voor de digitale nieuwsbrief Zuid-Willemspark. Ga daarvoor naar bouwenaandenbosch.nl/zuidwillemspark. Op die website is actuele en achtergrondinformatie te vinden over het project.

(vervolg van pagina 1)

(deels sociale) huurwoningen. Bijzonder is verder het gebied, waar op bescheiden schaal nieuwbouw wordt gecombineerd met de monumentale oudbouw van het voormalige ziekenhuis. Een onderdeel hiervan is het zogeheten dwaalgebied, waarbij speelse straatjes, hoekjes, openbaar groen en een diversiteit aan andere

functies worden gecombineerd. Dit deel wordt autoluw ingericht en krijgt echt het karakter van de binnenstad.

Loeffplein

Aan het gebied grenst het Burgemeester Loeffplein. Het komend najaar gaat de gemeente in overleg met eigenaren en andere belanghebbenden de eerste

stappen zetten op weg naar een drastische verbetering van het gebied. Daarbij kan worden gedacht aan nieuwe gevels en een mooier openbaar gebied. Daardoor zal het plein aantrekkelijker worden voor bezoekers.

Op pagina 6 een overzicht van de plannen voor het Gasthuiskwartier.

De binnenstad zit vol met, soms relatief onbekende, prachtige plekjes en gebouwen. In de serie 'Pareltjes van de binnenstad' zoekt Wijkgericht ze op. Dit keer: het Bastionder.

De pareltjes van de Binnenstad

Een pacifistisch kanon

Hoewel de bijnaam anders doet vermoeden, had niemand ooit wat te duchten van Boze Griet. Het kanon werd in 1511 in opdracht van de gemeente 's-Hertogenbosch gemaakt en sinds 2009 in het informatiecentrum Bastionder aan de Hekellaan te vinden. Boze Griet heeft nooit een kogel kunnen afvuren.

"Een pacifistisch kanon", grapte iemand bij de opening van het informatiecentrum. 'Stoer geweld', zoals het kanon officieel heet, heeft immers nooit gewerkt. Het ding was er niet minder populair door, want in 1677 bedacht de Raad van State dat het kanon een mooi geschenk zou zijn voor prins Maurits. Ze waren daar even vergeten, dat je geen dingen kunt weggeven die je niet zelf bezit. De gemeente greep kordaat in toen mannen het kanon wilden verschepen. Waarna Maurits liet weten dat hij het geschenk toch wel erg graag wilde hebben. Pech voor de prins. De gemeente behield het kanon.

Een aantal jaren geleden is het gerestaureerd, wat niet betekent dat hij het nu wel doet. Het is en blijft een pacifistisch kanon. En staat dus opgesteld in het Bastionder. Daar worden rondleidingen gegeven met uitleg over de krijgsgeschiedenis van 's-Hertogenbosch en over de vestingwerken. Het bouwwerk kijkt uit over het prachtige natuurgebied het Bossche Broek. Het Bastionder is op woensdag, vrijdag, zaterdag en zondag geopend van 12.00 tot 16.00 uur.

Het Bastionder

Gasthuiskwartier in vogelvlucht

Rij jij of rij ik?

Zomaar een oplossing voor de verkeers- en parkeerproblemen in de binnenstad: een auto delen met meerdere mensen of huishoudens. Op 26 september gaat het erover, tijdens een bijeenkomst in de Toonzaal, Prins Bernardstraat 4 - 6. Het begint om 20.00 uur.

Organisator Blb/wijkraad binnenstad koos verkeer en parkeren als centraal thema. Ging het bij eerdere vergelijkbare bijeenkomsten vooral over de problemen en wat diverse organisaties en mensen als oplossingen zien, dit keer staan praktijkvoorbeelden uit andere steden centraal.

Deelmobiliteit

Annelies de Ridder is teamleider Verkeersplanologie bij de gemeente en presenteert die avond een reeks voorbeelden. De zogeheten deelmobiliteit is er een van. "De wachtrij voor parkeervergunningen is lang, terwijl nogal wat automobilisten helemaal niet dagelijks auto willen rijden. Er zijn voorbeelden bekend van appartementencomplexen in andere steden waarbij in de parkeerkelder enkele deelauto's staan opgesteld." Een ander idee heeft betrekking op het bezorgen van de voorraad aan winkels op centrale punten in of bij de binnenstad. Vandaaruit kunnen elektrische busjes de diverse winkels langsgaan. "Het wordt geen verhaal over wat we gaan doen. Wat het wel wordt: ideeën aandragen en luisteren naar wat de binnenstad-bewoners ervan vinden en welke ideeën zij hebben", aldus Annelies. Ze zegt te beseffen dat de belangen van bewoners, winkeliers en bezoekers soms lijken te botsen. "Maar er is ook een gezamenlijk belang: de binnenstad aantrekkelijk houden. Dat biedt een mooie basis om plannen te ontwikkelen."

Nieuwehagen vol jonge blagen

Het heet 'Boefjes en Baristas' en het is voor ouders en kinderen tot 4 jaar. Elke doordeweekse dag zijn ze welkom in de ontmoetingsruimte van het wooncomplex voor ouderen Nieuwehagen. Op 22 augustus ging het officieel open.

Carlijn van den Berge ging niet over een nacht ijs. Al in 2015 begon ze met de voorbereidingen van een speelplek voor kleine kinderen en ontmoetingsplek voor hun ouders. "Ik ontdekte dat jonge ouders vaak werken en daarom van de tijd dat ze met hun kinderen doorbrengen iets moois willen maken. Maar je kunt niet elke dag naar een speelparadijs, los van de vraag of je dat zou moeten willen. Daar spelen kinderen wel leuk, maar heb je als ouders weinig contact met je kroost."

Ontroerend

Zo ontstond het idee voor 'Boefjes en Baristas', een plek waar kinderen samen spelen en waar hun ouders bij zijn. Maar wat het idee echt bijzonder maakt, is de locatie. "We zijn hier een onderdeel van Nieuwehagen en dus schuiven de bewoners hier aan. En anders lopen de

kinderen wel naar de ouderen." Margot Hormann is een van de betaalde krachten van het initiatief en vertelt met een brede glimlach hoe leuk en soms zelfs ontroerend het samenspel tussen heel jong en heel oud is. "Hier verderop in het gebouw is zo nu en dan een dans- en gymnastiekochtend. Een paar kinderen deden daar aan mee en iedereen vond het geweldig. Soms lezen ouderen de kinderen voor. Dementerende bewoners voelen zich ook erg op hun gemak met de kinderen. Het is zó mooi wat hier gebeurt." Carlijn knikt. "We zorgen voor een bakkie geluk met een gouden randje."

Prikkels

Dat ziet de gemeente ook, want die gaf 'Boefjes en Baristas' een bijdrage uit het Maatschappelijke Initiatieven Fonds (zie kader). Omdat ouders voor elk kind

entree betalen en ook BrabantZorg financiële en materiële bijdragen levert, kon Carlijn Margot en enkele anderen in deeltijd in dienst nemen.

Wethouder Ufuk Kahya (Welzijn, GroenLinks) opende op 22 augustus het project, maar 'Boefjes en Baristas' was toen al een paar maanden actief. Via mond tot mond reclame is het in die korte tijd ontwikkeld tot een succes. "De ouders en kinderen komen uit heel de stad en zelfs uit buurgemeenten", weet Carlijn. "We bieden voorlopig behalve speelgoed en koffie nog geen programma aan. De kinderen vermaken zich immers prima met elkaar, de ouderen en dat speelgoed. Mocht er behoefte komen aan nieuwe prikkels, dan zijn er nog genoeg mogelijkheden."

Over het fonds

Inwoners van 's-Hertogenbosch nemen steeds vaker zelf initiatief in het veranderen van de samenleving. Ze vragen ruimte voor uitvoering van plannen of bij de uitvoering van beleid. Daarom is er het Maatschappelijk Initiatieven Fonds. Dat is een gemeentelijke subsidieregeling voor initiatieven die de sociale kwaliteit van de stad verbeteren.

Meer weten over het fonds? Ga naar <https://www.s-hertogenbosch.nl/subsidies.html> of neem contact op met Paul van Gemert, p.vangemert@s-hertogenbosch.nl, telefoon 073-6159332.

De dakloze en de burgemeester

Verbinding. Daar is het om begonnen bij De Camping, het brugwachtershuisje bij de Orthenbrug. Imke van Dillen maakt er werk van. "Dag burgemeester, mag ik u voorstellen aan Evert, die 's nachts buiten slaapt?"

Van links naar rechts campingbazen Hellen te Walvaart, Harry van Driel, Ilone de Bruyn en Imke van Dillen

Verbinding. Daar is het om begonnen bij De Camping, het brugwachtershuisje bij de Orthenbrug. Imke van Dillen maakt er werk van. "Dag burgemeester, mag ik u voorstellen aan Evert, die 's nachts buiten slaapt?"

Nog zeker vier jaar kunnen mensen genieten van een vers gezet kopje koffie in het brugwachtershuisje. Een mok koffie kost 1,50. Wie zelf een mok meeneemt, is vijftig cent goedkoper uit. Het kan nog goedkoper: neem een bewoner van Nieuwehagen, het wooncomplex voor senioren, mee en de koffie is zelfs voor niks. De ideeën zijn tekenend voor de creativiteit die hoort bij de tijdelijke bestemming van de brugwachtershuisjes aan de Zuid-Willemsvaart.

Habbekrats

Imke is initiatiefneemster en kan er enthousiast over vertellen. Over hoe ze in no time meer dan dertig vrijwilligers vond en dat zij samen als campingbazen, gastheren en gastvrouwen zijn van het piepkleine cafeetje. Hoe ze voor een habbekrats en soms gratis de inventaris bij elkaar sprokkelde. Hoe de naam De Camping spontaan opborrelde bij een buurtbewoner en hoe elke campingbaas zijn of haar eigen accent legt.

"Zo is er iemand die altijd voor taart zorgt." Dan is er nog Bas, de jongeman die de roeiboot bij De Camping gebruikt voor gratis vaartochtjes met mensen die vanwege lichamelijke beperkingen zelf niet kunnen roeien. En hadden we al gehoord van die twee mannen, die De Camping uitkozen als trouwlocatie? "Zelden zo'n leuke trouwerij meegemaakt."

Imke had het vooraf allemaal niet kunnen bedenken. Wat ze toen wel bedacht: dat hier stadsbewoners elkaar zouden ontmoeten en er nieuwe verbindingen zouden ontstaan. "Ik heb er nieuwe buurtgenoten bijgekregen", hoorde ze een dame uit de buurt onlangs zeggen. Imke: "Al die mensen die zich hier onbetaald inzetten, laten zien hoe zorgzaam ze zijn voor elkaar en voor de stad. Zorgzaamheid en verbinding, daar draait het ongeveer om."

Jack Mikkers

Op dat moment wandelt burgemeester Jack Mikkers langs. Hij komt net van een echtpaar in het wooncomplex Nieuwehagen, dat zestig jaar getrouwd is. Imke biedt hem een kop koffie aan en vertelt over De Camping en over de andere brugwachtershuisjes. Hoe ze in

2016 zonder enige voorwaarde de sleutels kreeg van de huisjes en hoe de gemeente daarna coöperatief was. Dat vergunningen steeds rap waren geregeld. En dat BrabantWonen financieel ondersteunt. Dat een van de campingbazen ook kapper is en de koffieklianten soms knipt en dat de burgemeester daar waarschijnlijk geen behoefte aan heeft. Want kaal. En o ja, dat het allemaal draait om verbinding.

Ze voegt de daad bij het woord. Want hoe toevallig kan het zijn – daar komt net Evert op zijn fiets voorbij. "Evert slaapt buiten", stelt Imke hem aan de burgemeester voor. "Hij houdt niet van het Inloopschip en slaapt liever in de buitenlucht, zelfs in de winter." De burgemeester en de dakloze praten kort met elkaar. Dan moeten ze allebei weer verder.

Twee klanten melden zich. "Twee koffie, zwart graag." Ze rekenen drie euro af. De volgende keer moeten ze maar hun eigen bekers meenemen. Scheelt weer een euro.

De naam Evert is vanwege de privacy van de betrokkene gefingeerd.

Informatie

Losliggende stoepetegels, een kapotte lantaarnpaal of vernielde speeltoestellen? Last van zwerfvuil, of groen dat nodig aan onderhoud toe is, enz.? Bel hiervoor het Schoon, Heel en Veilig (073) 615 55 55 voor zaken in de openbare ruimte. Zo werkt u mee aan een schone stad!

Kijk ook eens op www.s-hertogenbosch.nl. Hier is veel informatie te vinden over uw wijk. Hebt u vragen, neem dan contact op met wijkmanager Riekje Bosch, telefoonnummer (073) 615 56 57 of mail naar wijkgerichtwerken@s-hertogenbosch.nl. Riekje zit ook op Facebook: [wijkmanagerriekjebosch](https://www.facebook.com/wijkmanagerriekjebosch). Deze nieuwsbrief is een initiatief van de gemeente 's-Hertogenbosch.

www.wijkgerichtwerken.nl